

KANTAR PUBLIC

Elektrikerna

Medlemsundersökning
inför valet 2022

Martin Ahlqvist

Nora Karlton

Johan Orbe

2022-02-18

Bakgrund och syfte

Elektrikerförbundet lät genomföra en medlemsundersökning bland annat i syfte att ta reda på vilka frågor som medlemmarna anser att förbundet ska driva i valrörelsen 2022.

Kantar Public fick i uppdrag att gå igenom och kommentera resultaten vid ett möte med Elektrikerna 18 februari 2022.

Genomförande

Metod: webbaserad enkät.

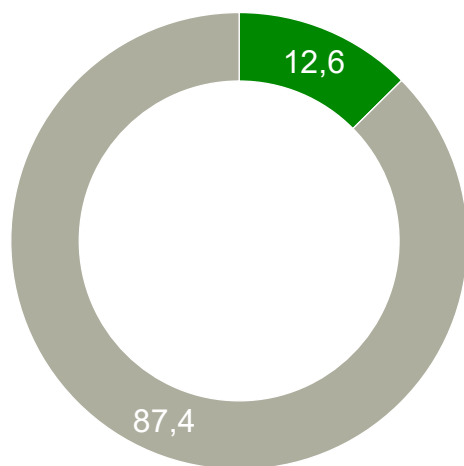
Fältperiod: 2021-11-03 till 2021-12-31.

Urval/urvalsstorlek: Enligt uppgift från Elektrikerförbundet skickades enkäten ut till totalt 15 585 aktiva medlemmar (pensionärer och studerande medlemmar exkluderades). Totalt inkom 490 besvarade enkäter.

Svarsfrekvens: Kantar Public har i nuläget inte tillgång till uppgifter för att beräkna en korrekt svarsfrekvens. Antal svar i förhållande till bruttourvalets storlek indikerar dock en mycket låg svarsfrekvens.

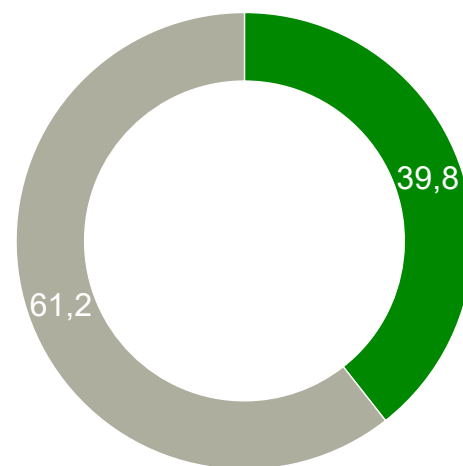
Urvalet i relation till "verkligheten"

I medlemsregistret (källa SEF)

- Förtroendevalda medlemmar
- "Vanliga medlemmar"

I undersökningen (svar på fråga)

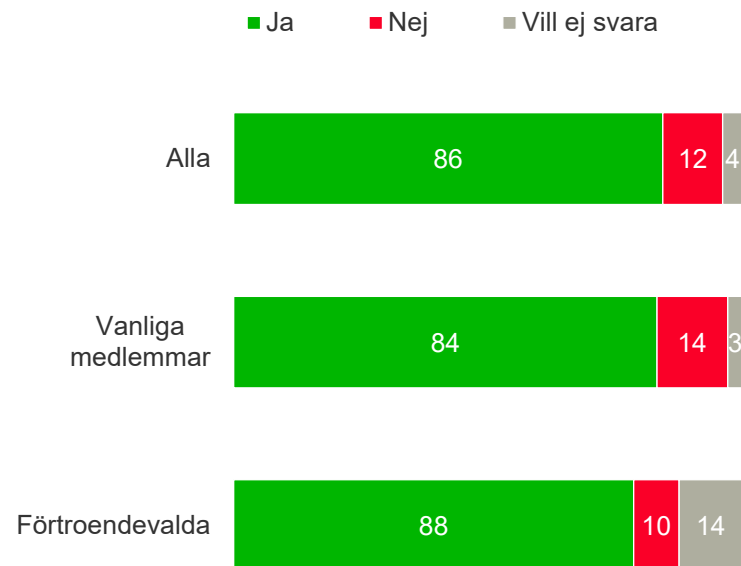
- Förtroendevalda medlemmar
- "Vanliga medlemmar"

Förtroendevalda är kraftigt överrepresenterade i undersökningen. Av denna anledning har Kantar Public genomgående valt att analysera resultaten för förtroendevalda och "vanliga" medlemmar separat. Några skillnader och likheter mellan grupperna:

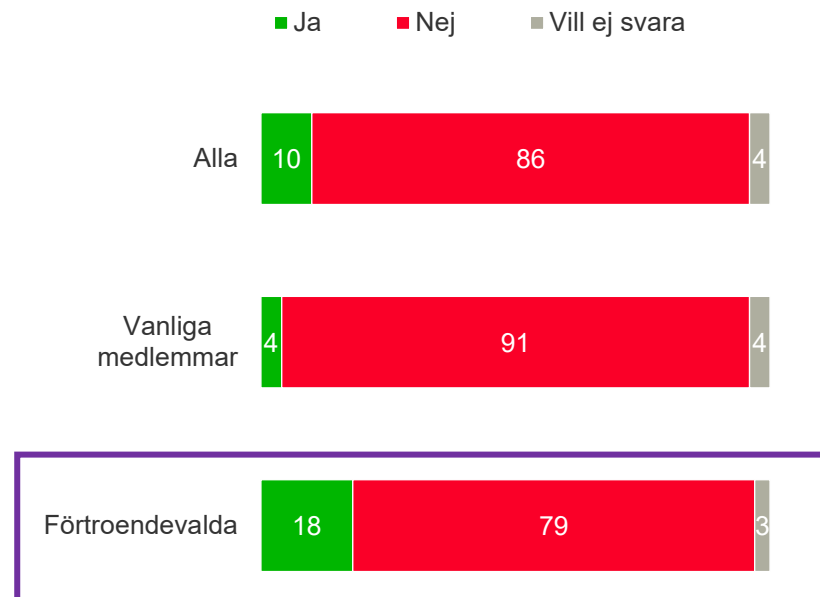
- Egen situation – förtroendevalda är i högre grad politiskt aktiva själva och pratar i högre grad om politik med sina arbetskamrater.
- Förtroendevalda har en ljusare syn på situationen i Sverige, hushållets ekonomi och arbetsmarknaden inom elbranschen. Däremot är det ingen skillnad i synen på den egna jobbsituationen
- Förtroendevalda ger högre "viktighetspoäng" till 12 av 16 politiska frågor/områden. Vanliga medlemmar håller 2 områden som viktigare, medan man ger samma bedömning av 2 områden.

Förtroendevalda politiskt aktiva i högre utsträckning än vanliga medlemmar

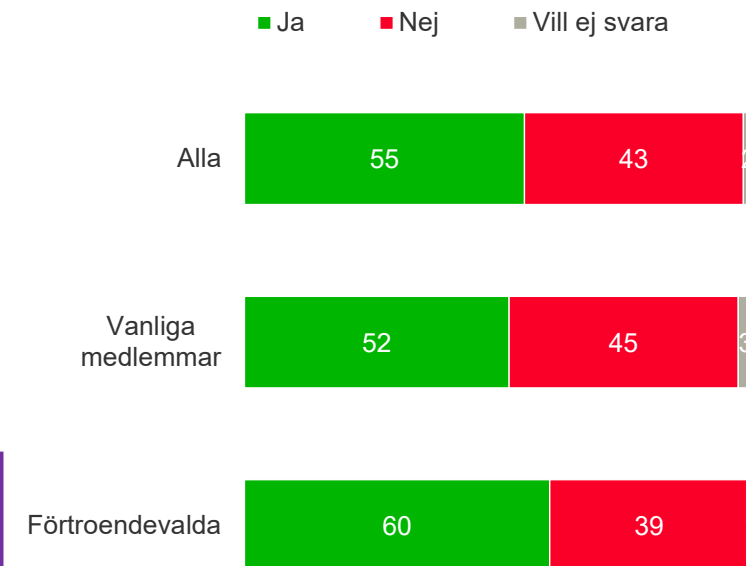
Jag är intresserad av svensk rikspolitik

Jag är själv politiskt aktiv

Jag pratar ofta om politik med mina arbetskamrater

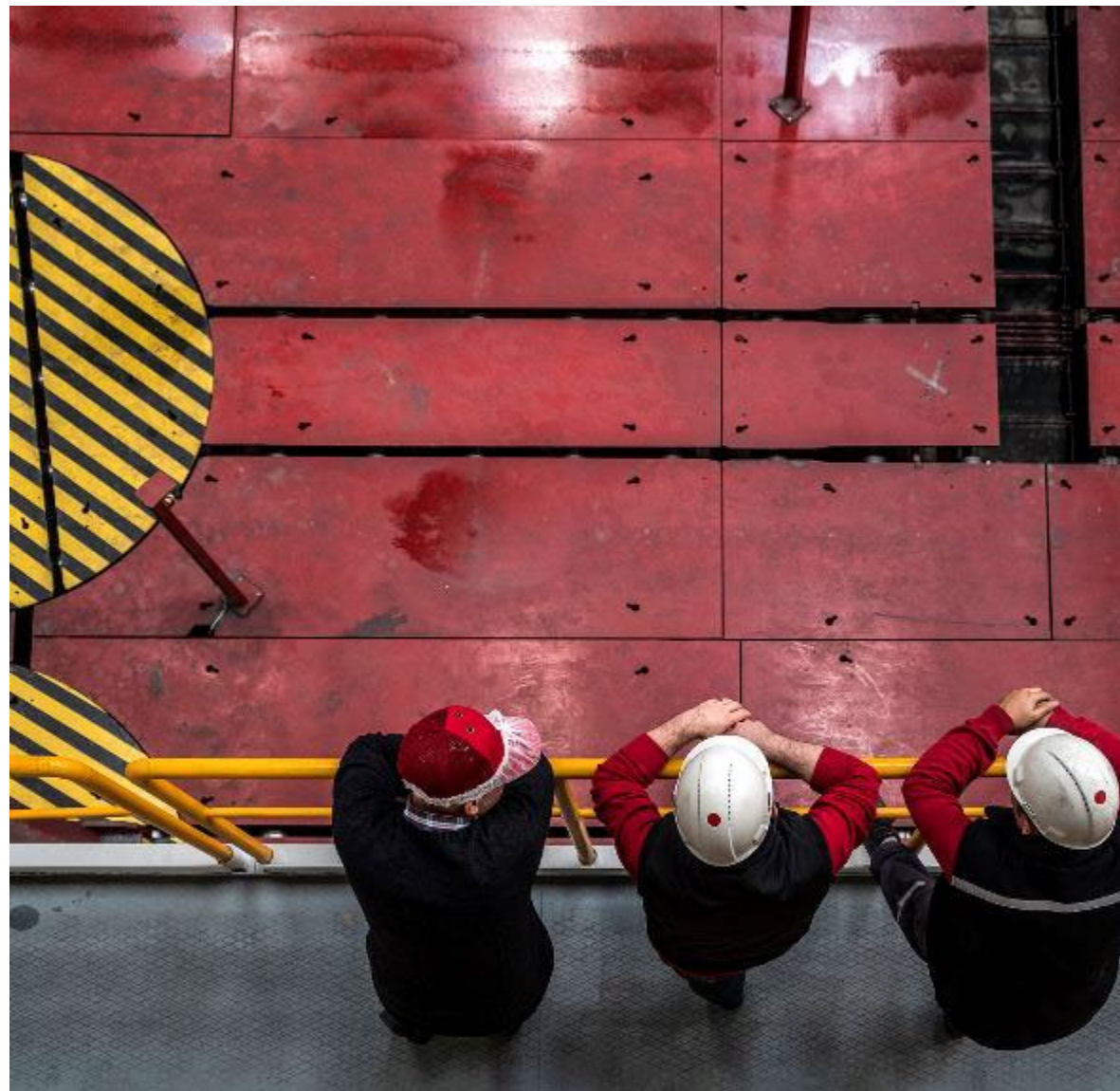
Om rapporten

Enkäten inleddes med två helt öppna frågor:

- *Inför valet 2022 vill Elektrikerförbundet påverka partier och politiker i frågor som berör elektriker. Vilken fråga tycker du är allra viktigast och som Elektrikerförbundet ska driva mot politiker?*
- *Någon annan fråga som också är mycket viktig för dig?*

Kantar Public har dels skapat "ordmoln" och dels gjort en AI-kodning av de öppna svaren för att möjliggöra en kvantitativ analys. Notera att vi det här inte varit möjligt att dela upp svaren mellan förtroendevalda och "vanliga" medlemmar.

Kodningar ämnar till att fånga en bild av vad den viktigaste frågan bland medlemmar och förtroendevalda, inte att exakt framställa siffror. Som är fallet med de flesta kodningar av öppna svar är det svårt att fånga alla svar i egna kategorier. De kvantitativa resultaten bör därför tolkas med viss försiktighet.

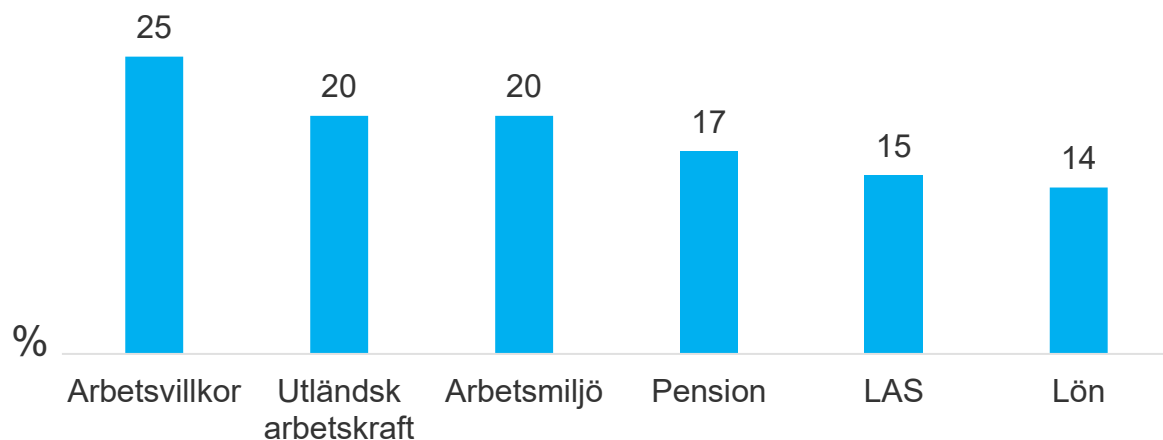

Arbetsvillkor, utländsk arbetskraft och arbetsmiljö är medlemmarnas viktigaste frågor

Inför valet 2022 vill Elektrikerförbundet påverka partier och politiker i frågor som berör elektriker. Vilken fråga tycker du är allra viktigast och som Elektrikerförbundet ska driva mot politiker?

Viktigaste frågorna

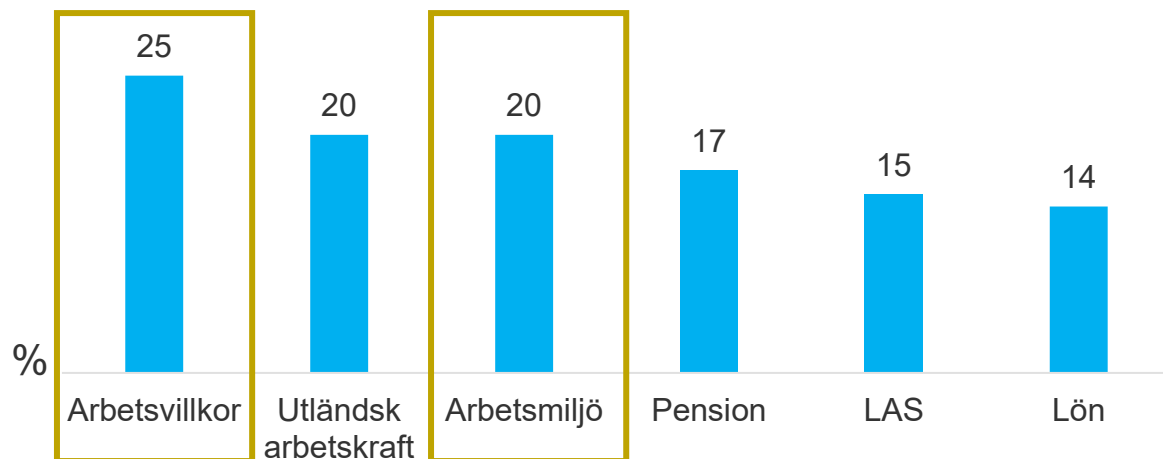
Arbetsvillkor är den frågan som återkommer oftast i de öppna svaren.

- En fjärdedel av svaren innefattar svar där medlemmar och förtroendevalda tar upp **arbetsvillkor**. Förbättrade arbetsvillkor, bättre samverkan och förhandlingar parter emellan och livskvalitet tas upp.
- Därefter följer frågan om **utländsk arbetskraft**. En femtedel av de svarande vill att Elektrikerförbundet driver frågan om utländsk arbetskraft mot politiker. Vanliga teman är bland annat osäkerheten på arbetsplatsen med arbetare som inte följer ”svensk standard” och därmed bidrar till en sämre arbetsmiljö. Dessutom att användning av utländsk arbetskraft leder till lönedumpning och försämrade villkor för arbetare.
- På delad andraplats som viktigaste frågan att driva kommer **arbetsmiljö**. 20 procent av svaren nämner arbetsmiljö som en viktig fråga att driva. Ämnen som återkommer är att arbetsmiljöfrågor och problem inte bara behöver lyftas men också följas på arbetsplatsen. Dessutom efterfrågas mer frekventa besök från Arbetsmiljöverket samt en nollvision mot långsiktiga arbetsskador till följd av arbetsmiljön.

Arbetsvillkor och arbetsmiljö – hur skiljer sig svar och motiveringar?

Inför valet 2022 vill Elektrikerförbundet påverka partier och politiker i frågor som berör elektriker. Vilken fråga tycker du är allra viktigast och som Elektrikerförbundet ska driva mot politiker?

Viktigaste frågorna

Svar på fråga: vad skiljer **arbetsvillkor** från **arbetsmiljö**?

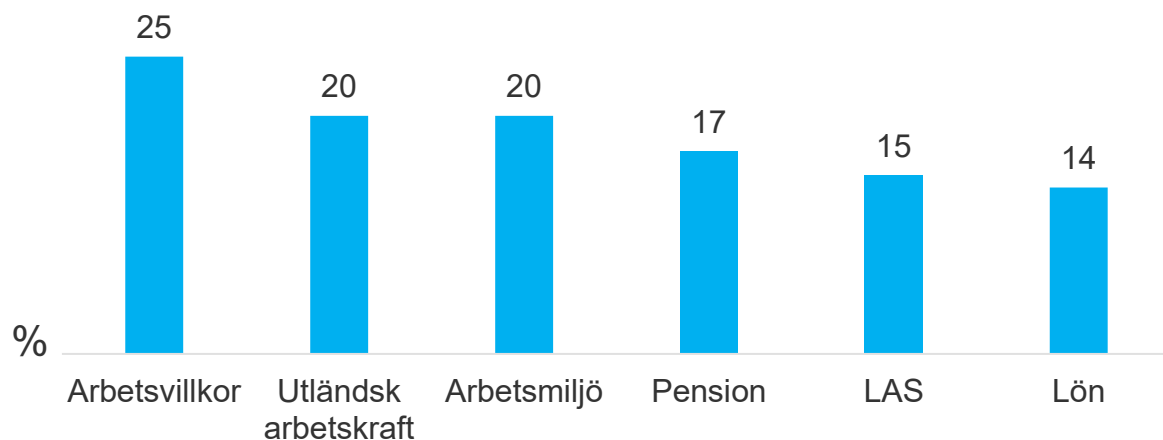
- Kategorin **arbetsvillkor** samlar mer av de "strukturella" problem som tas upp i svaren. Dessa svar tar bland annat upp anställningsvillkor, (kollektiv-)avtal och samverkan mellan förbund och/eller politiska beslutsfattare, allt kopplat till yrket som elektriker. Det vill säga att dessa svar speglar frågor som påverkar medlemmarna men samtidigt kanske är svåra för dem att driva ensamma.
- **Arbetsmiljö**–kategorin syftar mer till den fysiska arbetsmiljön ute på arbetsplatser och uppdrag. I dessa svar återkommer problem med damm på byggen, trygghet och säkerhetsrutiner på uppdrag samt stress kopplat till arbetet. Det vill säga att dessa svar speglar lite mer av de påfrestningar som medlemmarna möter.

Arbetsvillkor, utländsk arbetskraft och arbetsmiljö är medlemmarnas viktigaste frågor, forts.

Inför valet 2022 vill Elektrikerförbundet påverka partier och politiker i frågor som berör elektriker. Vilken fråga tycker du är allra viktigast och som Elektrikerförbundet ska driva mot politiker?

Viktigaste frågorna

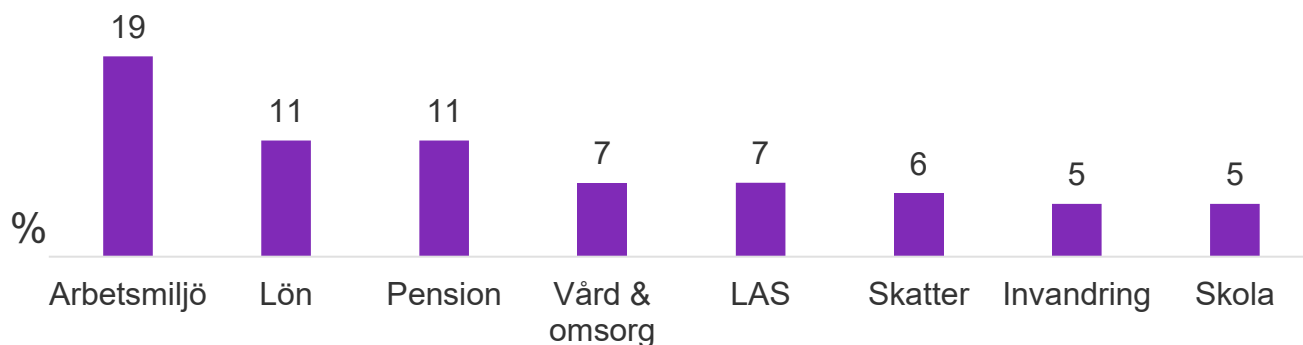
Pension nämns som en viktig fråga i nära en femtedel av de öppna svaren.

- Medlemmarna i de öppna svaren nämner flera gånger **pension** i olika former. Ett tydligt återkommande svar är att Elektrikerförbundet ska arbeta för att pensionsåldern antingen ska sänkas, eller inte höjas. Respondenterna nämner hur arbetet de utför är slitsamt, speciellt för kroppen. Att arbeta till äldre ålder ter sig då allt mer omöjligt. Utöver detta nämns också reformer av det nuvarande pensionssystemet och höjda allmänna pensioner.
- Ett annat tydligt ämne som återkommer i 15 procent av svaren är **LAS**. Mer utvecklade svar vill inte se ändringar i LAS samt att anställningstrygghet bör vara en prioritet.
- Åsikterna om **löner** är relativt varierade.. Respondenter tar upp både lönedumpning, höjning av löner, bibehållen lön i samband med kortare arbetsdagar eller veckor. Även rättvisa löner för utfört arbete och bättre löneutveckling.

Fler ämnen är återkommande för respondenterna

Någon annan fråga som också är mycket viktig för dig?

- I denna öppna fråga om andra viktiga frågor för respondenterna är svaren lite mer spridda, men vissa tydliga teman går att utläsa ändå.
- Likt första frågan återkommer ämnet **arbetsmiljö**. Detta ger oss en ytterligare en fingervisning om att detta är ett viktigt område för medlemmar och förtroendevalda.
- **Lön** och **pension** (framförallt i bemärkelsen sänkt pensionsålder) återkommer också när frågan ställs på det här sättet.
- Efter det dyker ett nytt ämne upp: **vård och omsorg**. Inom ämnet nämns både utveckling av vården, allmän tandvårdsförsäkring samt bättre äldreomsorg och vård. Inom ämnet **skatter** finns det röster för både höjda och sänkta skatter, samt annan fördelning av skatteintäkterna.

Frågorna som medlemmarna får bedöma utifrån ett ”viktighets-perspektiv”

I diagrammen på följande sidor är frågorna förkortade av utrymmesskäl

Arbetsmiljö

- Bättre och säkrare arbetsmiljö för elektriker, till exempel att fler inspektioner genomförs och mer resurser till Arbetsmiljöverket.
- Bättre arbetsmiljö för kraftverksmontörer genom ändrade upphandlingsregler
- Arbeta för att få ned långa entreprenörskedjor som gör arbetsmiljöansvaret otydligt och som ökar risken för olyckor
- Motverka diskriminering och mobbning på arbetsplatser
- Bättre och rättvisare sjukförsäkring och avskaffad karensdag

Fler elektriker och ökat elbehov

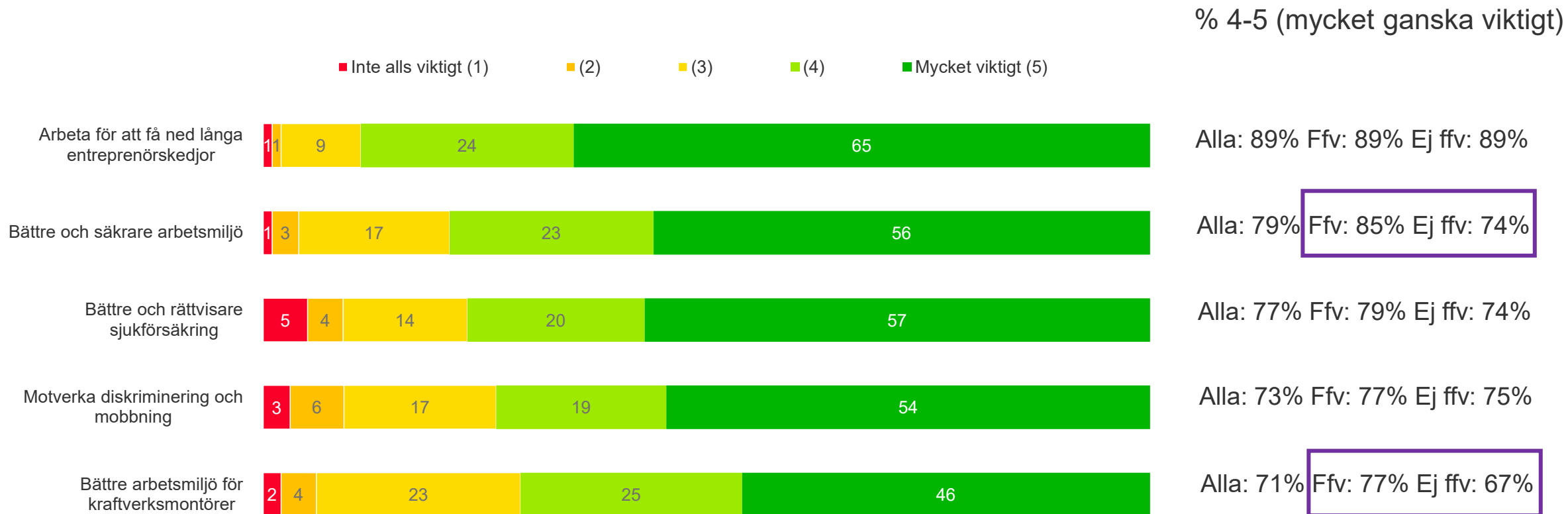
- Energipolitik, till exempel utbyggnad och underhåll av det svenska elnätet
- Åtgärder för att klara kompetensförsörjningen till följd av det ökade elbehovet i och med klimatomställningen
- Högre status för elektrikeryrket, att elektriker är viktiga för Sverige och det stora behovet i framtiden
- Utbildning och kompetensutveckling för att stärka elektriker i omställningen och samhällsutvecklingen
- Arbeta för att fler kvinnor väljer elektrikeryrket och också stannar kvar
- Elektrikerjobb i Sverige ska i första hand utföras av elektriker med godkända yrkesbevis

Trygghet

- Stärkt a-kassa
- Hårdare tag mot pris- och lönedumpning, svartarbete och osund konkurrens i elbranschen
- Högre pensioner, 80 % av lönen i pension
- Sänkt pensionsålder för elektriker eller förkortad arbetstid de sista åren
- Anställningstrygghet, fasta anställningar och ”sist in först ut”.

Arbetsmiljö

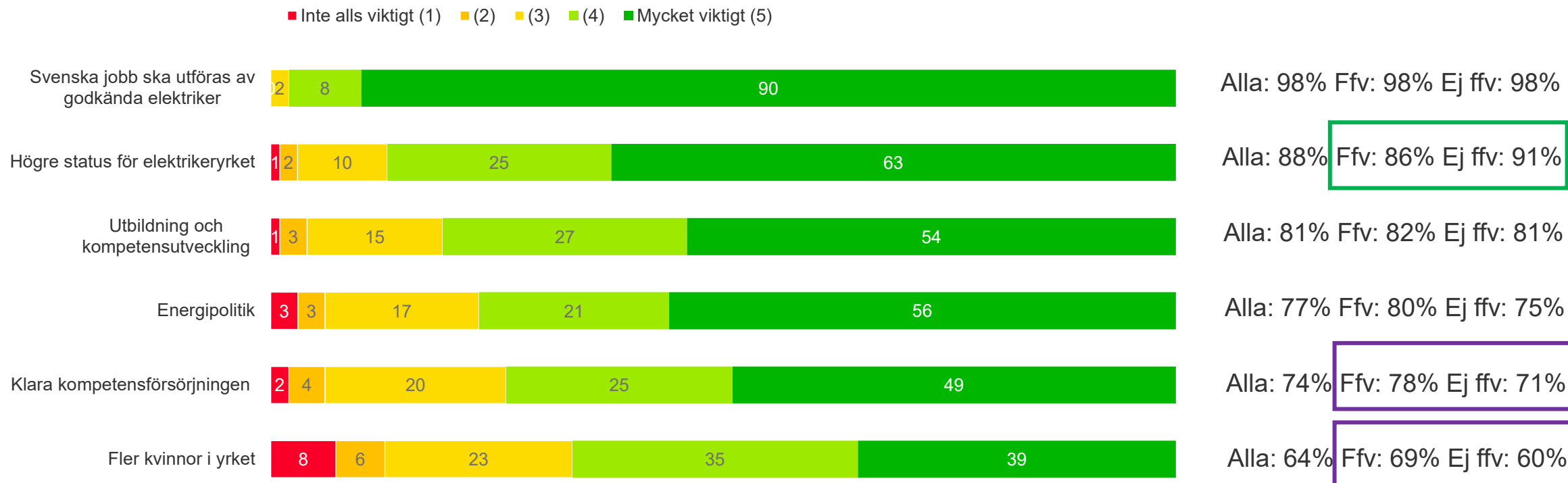
Förtroendevalda skattar allting högre utom *långa entreprenörskedjor*

Fler elektriker och ökat elbehov

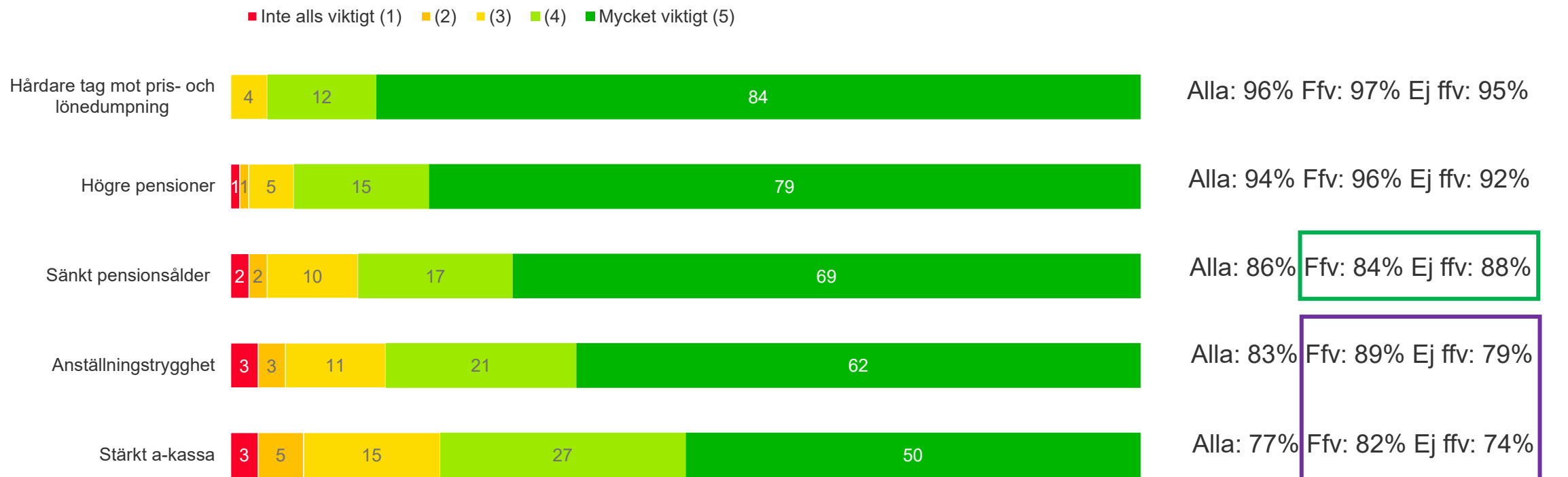
Medlemmar skattar *högre status* högre,
FFV skattar *fler kvinnor*, och *kompetensförsörjning* högre

% 4-5 (mycket ganska viktigt)

Trygghet

Medlemmar skattar *sänkt pensionsålder* högre,
FFV skattar *anställningstrygghet* och *stärkt a-kassa* högre

Topp 5 mycket viktiga frågor (5) – tre i topp är gemensamma

”Vanliga” medlemmar lyfter sänkt pensionsålder och högre status, förtroendevalda lyfter långa entreprenörskedjor och anställningstrygghet

Alla

1. Elektrikerjobb i Sverige ska i första hand utföras av elektriker med godkända yrkesbevis (*Fler elektriker och ökat elbehov*) **90%**
2. Hårdare tag mot pris- och lönedumpning, svartarbete och osund konkurrens i elbranschen (*trygghet*) **84%**
3. Högre pensioner, 80 % av lönen i pension (*trygghet*) **79%**
4. Sänkt pensionsålder för elektriker eller förkortad arbetstid de sista åren **69%**
5. Arbeta för att få ned långa entreprenörskedjor som gör arbetsmiljöansvaret otydligt och som ökar risken för olyckor (*arbetsmiljö*) **65%**

”Vanliga medlemmar”

1. Elektrikerjobb i Sverige ska i första hand utföras av elektriker med godkända yrkesbevis (*Fler elektriker och ökat elbehov*) **89%**
2. Hårdare tag mot pris- och lönedumpning, svartarbete och osund konkurrens i elbranschen (*trygghet*) **82%**
3. Högre pensioner, 80% av lönen i pension (*trygghet*) **76%**
4. Sänkt pensionsålder för elektriker eller förkortad arbetstid de sista åren **70%**
5. Högre status för elektrikeryrket, att elektriker är viktiga för Sverige och det stora behovet i framtiden (*fler elektriker och ökat elbehov*) **67%**

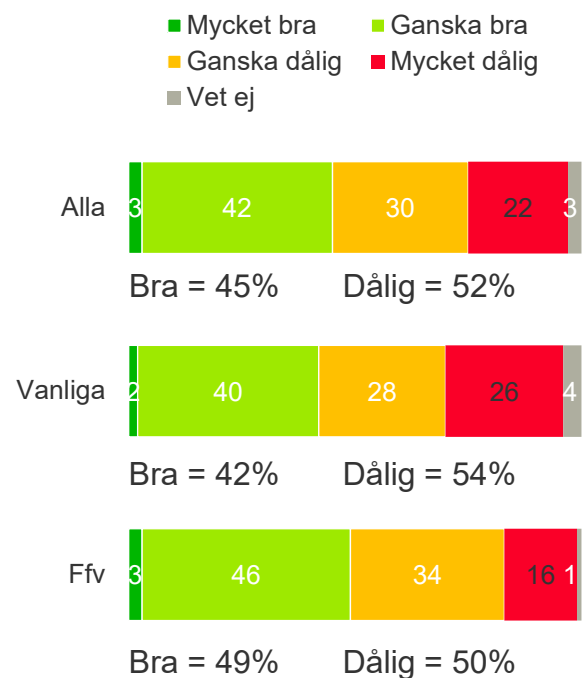
Förtroendevalda medlemmar

1. Elektrikerjobb i Sverige ska i första hand utföras av elektriker med godkända yrkesbevis (*Fler elektriker och ökat elbehov*) **91%**
2. Hårdare tag mot pris- och lönedumpning, svartarbete och osund konkurrens i elbranschen (*trygghet*) **86%**
3. Högre pensioner, 80 % av lönen i pension (*trygghet*) **84%**
4. Arbeta för att få ned långa entreprenörskedjor som gör arbetsmiljöansvaret otydligt och som ökar risken för olyckor (*arbetsmiljö*) **72%**
5. Anställningstrygghet, fasta anställningar och ”sist in först ut”. (*trygghet*) **72%**

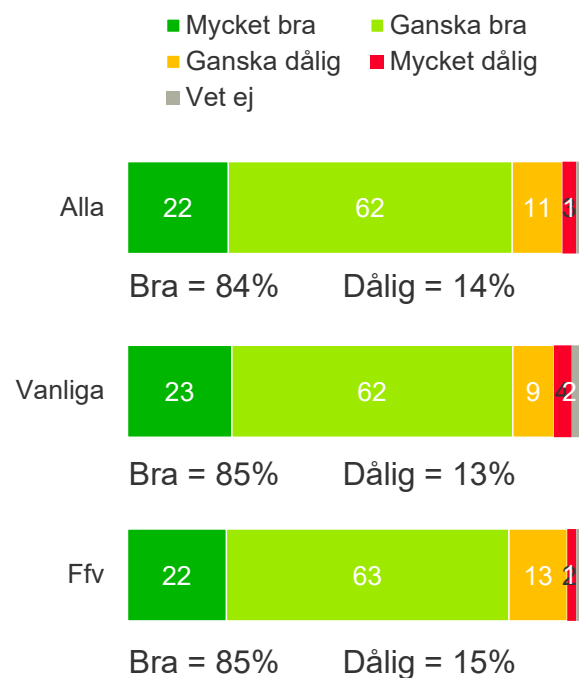

Förtroendevalda har en ljusare syn på situationen i Sverige, hushållets ekonomiska situation och arbetsmarknaden inom elbranschen

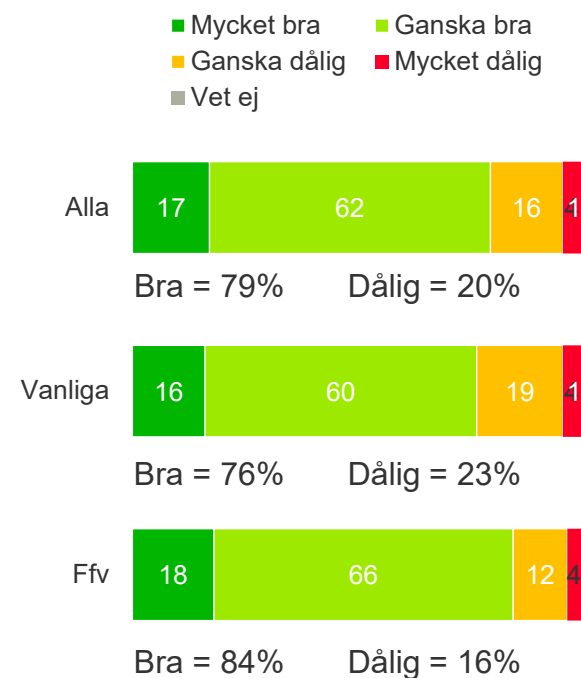
Situationen i Sverige i allmänhet

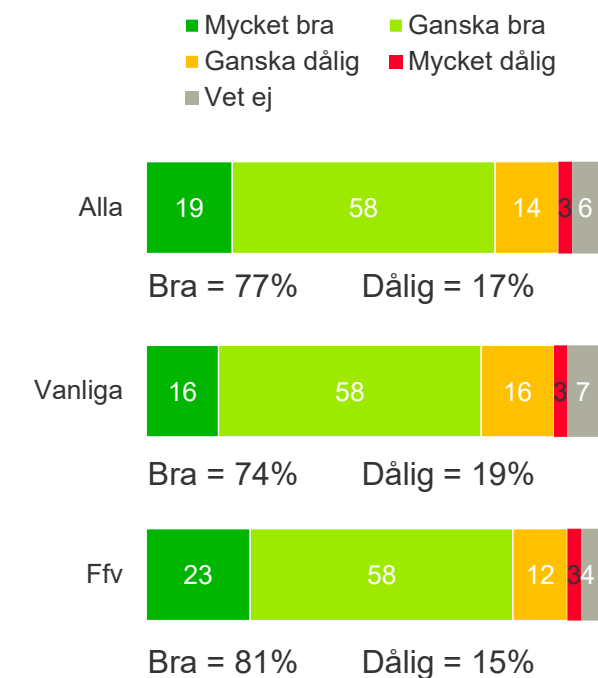
Din personliga jobbsituation

Ditt hushålls ekonomiska situation

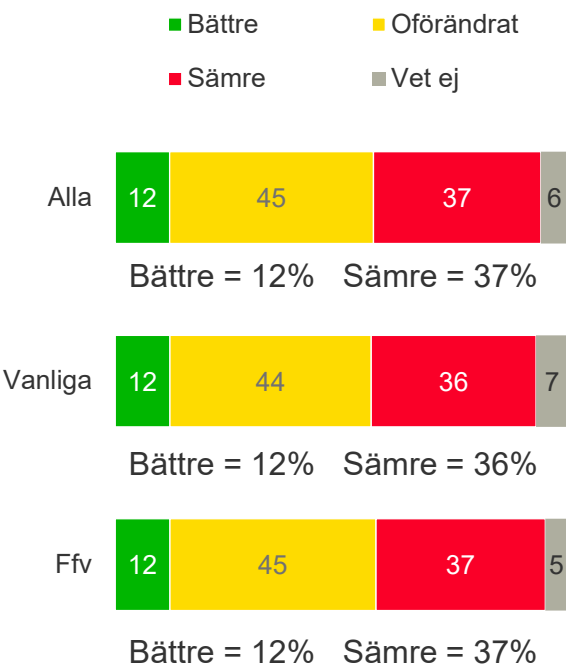

Arbetsmarknaden inom elbranschen i Sverige

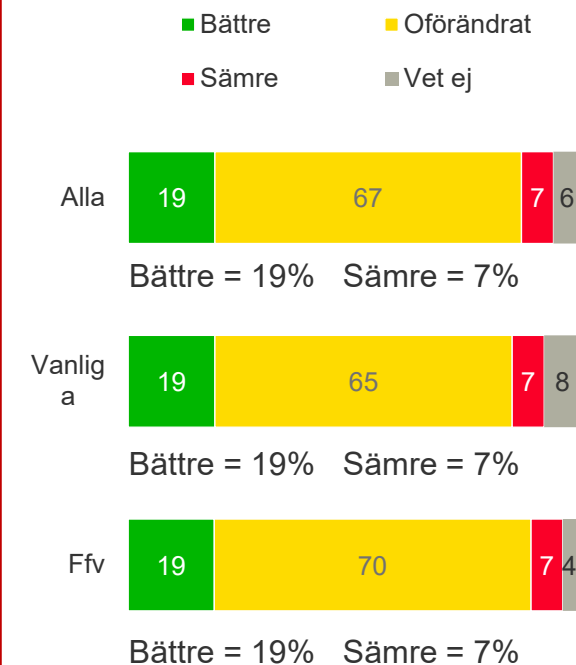

Relativt stor pessimism gällande situationen i Sverige kommande tolv månaderna

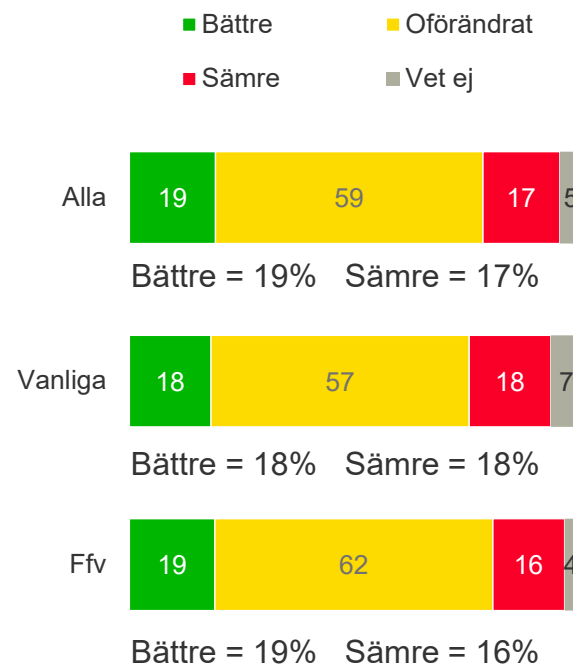
Situationen i Sverige i allmänhet

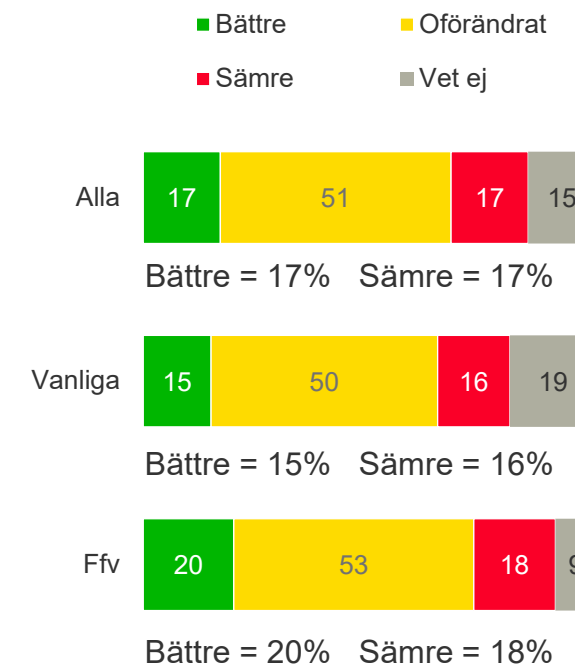
Din personliga jobbsituation

Ditt hushålls ekonomiska situation

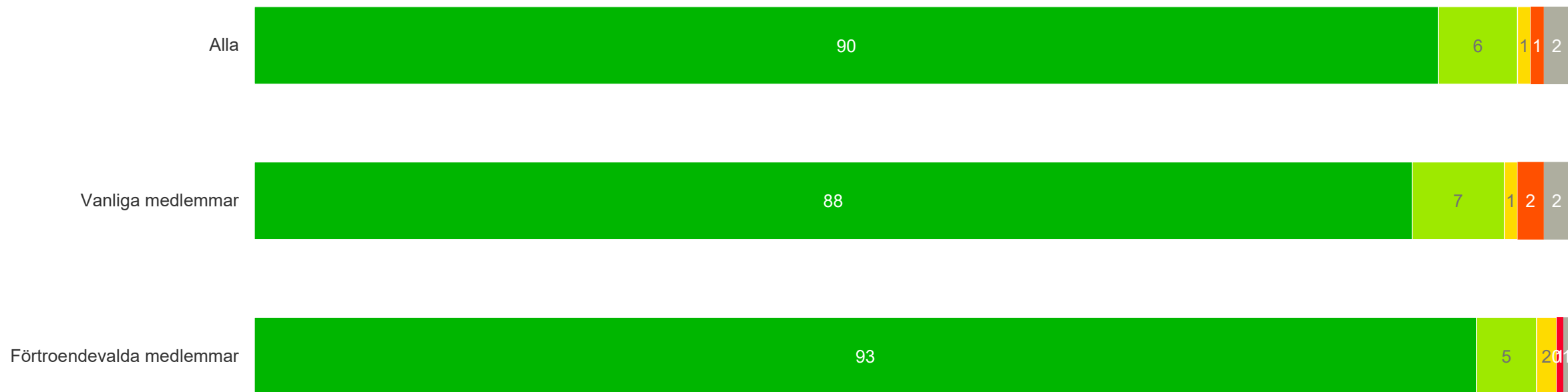

Arbetsmarknaden inom elbranschen i Sverige

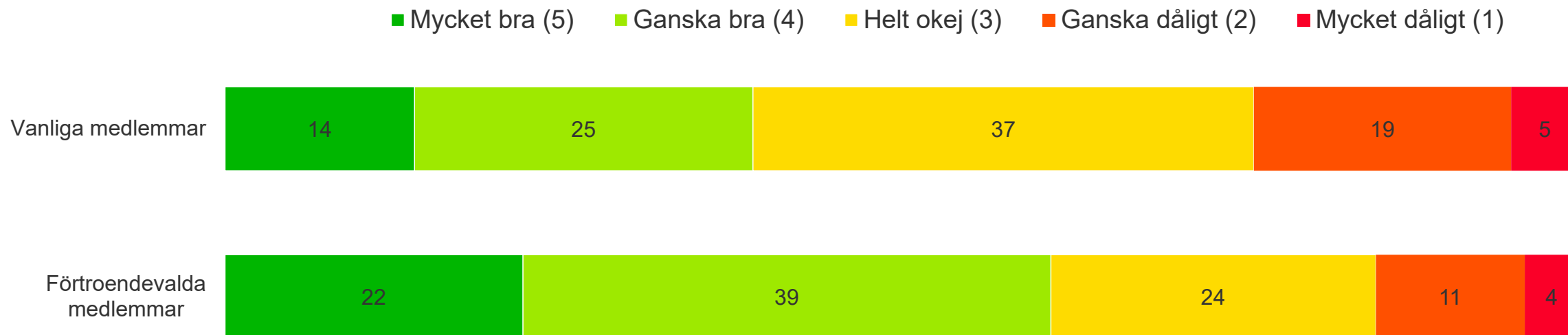

9 av 10 anser det mycket troligt att de ska rösta i riksdagsvalet i september

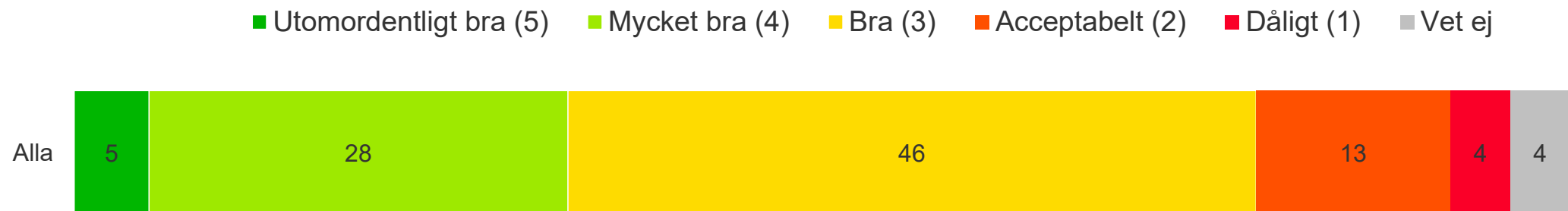
■ Mycket troligt (5) ■ Ganska troligt (4) ■ Varken eller (3) ■ Inte så troligt (2) ■ Inte alls troligt (1) ■ Vet ej

Stor skillnad mellan medlemmar och förtroendevalda i uppfattning om SEF

Medlemsundersökningen 2017

Sammanfattning och slutsatser

Vanliga och förtroendevalda medlemmar är överens om vilka tre frågor som är viktigast för Elektrikerförbundet att driva mot politiker:

- Elektrikerjobb i Sverige i första hand ska utföras av **elektriker med godkända yrkesbevis**
- Det behöver tas **hårdare tag mot pris- och lönedumpning**, svartarbete och osund konkurrens i elbranschen
- **Pensionerna ska höjas** till 80% av lönen i pension

Detta är naturligtvis en viktig styrka för Elektrikerna.

Vid sidan av dessa huvudprioriteringar skiljer sig vanliga och förtroendevalda medlemmar åt något i vad de vill att Elektrikerförbundet driver mot politikerna:

- Högre prioritering från **vanliga** medlemmar: **sänkt pensionsålder** för elektriker eller förkortad arbetstid de sista åren samt **högre status** för elektrikeryrket.
- Högre prioritering från **förtroendevalda** medlemmar: få ned **långa entreprenörskedjor** som gör arbetsmiljöansvaret otydligt och som ökar risken för olyckor samt **anställningstrygghet**, fasta anställningar och enligt principen ”sist in först ut”.

I absoluta tal är dock alla frågor viktiga bland både medlemmar och förtroendevalda. Det är endast **fler kvinnor i yrket** som färre än sju av tio tycker är ganska eller mycket viktig.

De allra flesta (fler än sju av tio), både förtroendevalda och medlemmar, har en **positiv uppfattning** om sin **egen jobbsituation** och om **hushållets ekonomiska situation**, liksom om **arbetsmarknaden**, medan vi ser en stor **splittring** beträffande **situationen i Sverige i allmänhet**.

Beträffande **förväntningarna** på samma områden det närmaste året är medlemmar och förtroendevalda **inte lika positiva**. I synnerhet finns en ganska **stor pessimism** när det gäller **situationen i Sverige i allmänhet**; här uppger var tredje att den kommer att bli sämre och endast drygt en av tio ”bättre”.

Var fjärde ”vanlig” medlem ger förbundet ett **underbetyg** (mycket eller ganska dåligt), bland förtroendevalda finns också relativt många som är ”missnöjda” (15 %). Gruppen missnöjda bland vanliga medlemmar ser ut att ha ökat sedan 2017, vilket är en viktig signal till förbundet.